

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 613/2024-145

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/18/2018 z 12. októbra 2022 a zo 6. marca 2023 a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

1. V konaní o ústavnej sťažnosti **p o k r a č u j e .**
2. Prvý výrok nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.
3. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
4. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a pokračovanie v konaní

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. marca 2023 v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 26. apríla 2023, 30. mája 2023 a 6. júna 2023, 19. júna 2023, 19. októbra 2023, 4. apríla 2024, 16. mája 2024, 25. októbra 2024, 30. decembra 2024, 11. apríla 2025, 26. apríla 2025 a 16. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením vyššej súdnej úradníčky Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/18/2018 z 12. októbra 2022 (ďalej aj „uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022“), uznesením predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/18/2018 zo 6. marca 2023 (ďalej aj „uznesenie Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023“; spolu s uznesením Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 ďalej aj „napadnuté uznesenia“)

a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu. Navrhuje uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 a uznesenie Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023 zrušiť. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Uznesením č. k. I. ÚS 613/2024-87 z 20. novembra 2024 ústavný súd prerušil konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa do skončenia dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 7/2022. Vyslovil, že v dovolacom konaní sa má riešiť (okrem iného) otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie ústavného súdu.

3. Ústavný súd sa priebežne informoval o stave dovolacieho konania, pričom vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd v označenom dovolacom konaní dosiaľ meritórne nerozhodol (a súčasne ústavnému súdu na jeho žiadosť nekomunikoval ani eventuálny odhad rozhodnutia v dovolacom konaní), ústavný súd v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania vedeného ústavným súdom pristúpil k predbežnému prerokovaniu predmetnej ústavnej sťažnosti. Po zvážení osobitných okolností prerokúvanej veci dospel k záveru, že napriek faktu, že dovolacie konanie dosiaľ nebolo skončené z ústavnoprávneho hľadiska (keď bolo najskôr efektívne vyčkať na meritórne rozhodnutie), je aktuálne v záujme rýchlosti a hospodárnosti konania predmetnú vec posúdiť, a teda rozhodol o pokračovaní konania [§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 165 ods. 1 Civilného sporového poriadku] (bod 1 výroku uznesenia). Týmto spôsobom artikuluje jeho rešpekt k materiálnej ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa, ktorá by sa mu mala dostať v primeranom čase.

4. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

5. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že prvý výrok tohto uznesenia nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku uznesenia).

II.

Skutkový stav veci

6. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že namietaným uznesením Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 bola podľa § 553 ods. 2, 3 a 5 Trestného poriadku v znení účinnom v rozhodnom období s použitím § 1 ods. 3 a 4, § 12 ods. 3 písm. c), § 14 ods. 1 písm. a), b) a c), ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a), c) a d), ods. 4 písm. a), ods. 6 a 8, § 15, § 16 ods. 3 a 4 a § 17 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 14. júna 2019 (ďalej len „vyhláška“) priznaná ustanovenému obhajcovi [REDAKOVANÉ] odmena a náhrady advokáta za poskytovanie právnych služieb sťažovateľovi v dotknutej trestnej veci celkovo vo výške 13 261,45 eur.

7. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 rozhodol predseda senátu Špecializovaného trestného súdu uznesením zo 6. marca 2023 tak,

že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s použitím § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú (výrok I). Rovnako podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s použitím § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku zamietol aj sťažnosť ustanoveného obhajcu [REDACTED] (výrok II).

III. Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutým uzneseniam sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že v konaní vedenom Špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1T/18/2018 nebol právne zastúpený, a to až do konania tretieho hlavného pojednávania. Konštatuje, že [REDACTED] (ktorému Špecializovaný trestný súd priznal odmenu a náhrady advokáta za poskytovanie právnych služieb celkovo vo výške 13 261,45 eur) mu bol ustanovený ako obhajca len v konaní vedenom Okresným súdom Dunajská Streda pod sp. zn. 4 Tp 1/2018, a teda nie v konaní vedenom špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1T/18/2018. Namieta ústavnú neakceptovateľnosť uznesenia Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023 z dôvodu nepreskúmateľnosti a nedostatočného vysporiadania sa súdu s popísanou sťažnostnou argumentáciou.

9. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom ústavnému súdu 26. apríla 2023 sťažovateľ akcentuje § 190 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, v zmysle ktorého ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie prokurátor alebo súd nadriadenému prokurátorovi alebo súdu, a ak ide o sťažnosť proti uzneseniu, ku ktorému tento nadriadený prokurátor dal súhlas alebo pokyn, jeho prostredníctvom jemu nadriadenému prokurátorovi. S poukazom naň namieta, že v jeho veci rozhodol o sťažnosti podanej proti uzneseniu (vyššej súdnej úradníčky) Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 predseda senátu Špecializovaného trestného súdu, ktorý na to nebol oprávnený, t. j. sťažnosť sťažovateľa mala byť na rozhodnutie predložená najvyššiemu súdu, čím mu bolo odopreté právo na zákonného sudcu.

10. Dňa 30. mája 2023 sťažovateľ doručil ústavnému súdu ďalšie doplnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom zopakoval námietky týkajúce sa absencie jeho právneho zastúpenia v trestnej veci obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona vedenej pod sp. z. PK-1T/18/2018. Popisuje, v ktorých trestných konaniach ho (okrem sp. zn. PK-1T/18/2018) obhajoval [REDACTED] a [REDACTED].

11. V doplnení doručenom ústavnému súdu 6. júna 2023 sťažovateľ opätovne zotrval na svojej sťažnostnej argumentácii, pričom už uplatnené námietky rozšíril o popis „návštev“ [REDACTED] (a iných) v ústave na výkon trestu odňatia slobody, k čomu ako prílohu pripojil niekoľko tzv. žiadaniek o predvedenie. Tieto majú preukazovať, že v jeho trestnej veci týkajúcej sa obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona nebol právne zastúpený menovaným obhajcom (a ani [REDACTED]), v dôsledku čoho majú byť napadnuté uznesenia ústavne neakceptovateľné.

12. V doplnení doručenom ústavnému súdu 19. júna 2023 sťažovateľ predložil ústavnému súdu fotokópie časti komentára k Trestnému poriadku. V podaní doručenom 19. októbra 2023 doplnil do ústavnej sťažnosti prílohy zo súdneho spisu sp. zn. 4Nt/1/2021 (o návrhu sťažovateľa

a jeho sestry na povolenie obnovy konania). V následnom doplnení, ktoré doručil ústavnému súdu 4. apríla 2024, rozoberá vo veci vykonané dôkazy a úkony, chronológiu časti trestného konania, poukazuje na ním identifikované jednotlivé rozpory a nezrovnalosti vo výpovediach a zápisniciach o vykonaných úkonoch, pričom tieto prepája s argumentáciou o spôsobe vykonávanej obhajoby.

13. V obsahu ďalšieho doplnenia doručeného ústavnému súdu 16. mája 2024 sťažovateľ opätovne popisuje priebeh ustanovenia mu obhajcu, k čomu argumentuje, že v namietanom konaní nebol riadne právne zastúpený, a teda bol nezákonne zastúpený, v nadväznosti na čo majú byť nezákonné aj rozhodnutia týkajúce sa trov konania. Doplnil ústavnú sťažnosť o ďalšie prílohy. V obsahu podania doručeného 25. októbra 2024 vo všeobecnosti konštatoval porušenie svojich ľudských práv a základných slobôd.

14. V doplnení doručenom ústavnému súdu 30. decembra 2024 sťažovateľ predložil ústavnému súdu do predmetného konania prílohy, ktorými sú namietané rozhodnutia.

15. V doplnení doručenom ústavnému súdu 11. apríla 2025 sa sťažovateľ vyjadruje predovšetkým k inému konaniu, ktoré bolo vedené na ústavnom súde (sp. zn. III. ÚS 118/2025, ale aj iným), pričom vo vzťahu k aktuálne pertraktovanému konaniu opakuje podstatu už dosiaľ uplatnených námietok s poukazom na jednotlivé k veci pripojené prílohy. Konštatuje najmä to, že [REDAKOVANÉ] mu bol ustanovený ako obhajca len v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 Tp 1/2018 (ČVS: ORP-655/2-VYS-DS-2017). Ten mal následne splnomocniť obhajcu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] len v označenej veci, čo sťažovateľ nerozporuje. Namieta ale zastupovanie [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1T/18/2018, v súvislosti s čím poukazuje na tzv. karty návštev v ústave na výkon trestu odňatia slobody a v nich ne/uvádzané spisové značky. Konštatuje nezákonnosť jeho zastupovania v dotknutej veci a tvrdí, že obhajcovia zastupovali „záujmy druhej strany“.

16. Dňa 26. apríla 2025 sťažovateľ doručil ústavnému súdu ďalšie doplnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom uvádza, že jeho obsah tvorí dokument s označením «„JUSTÍCIA (... o korupcii a mafii, čo zamĺčali), Časť 1., ako extra dodatok dokumentu PRECEDENS-K (...)“», ako aj podania adresované predovšetkým najvyššiemu súdu (rôzne druhy žiadostí, námietok).

17. Dňa 16. augusta 2025 sťažovateľ doručil ústavnému súdu posledné podanie, v ktorom predložil ústavnému súdu ďalšie prílohy a žiadal ich zaevidovať (okrem iného) aj do spisu vedeného ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 613/2024.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy) napadnutými uzneseniami Špecializovaného trestného súdu, ktorými sa rozhodovalo o odmenách a náhradách ustanovenému obhajcovi za poskytovanie právnych služieb.

IV.1. K namietanému porušeniu práv uznesením Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

19. Právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť,

ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

20. Proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mal sťažovateľ právo podať sťažnosť, ktoré aj využil, a preto poskytnúť ochranu namietaným právam sťažovateľa mal predseda senátu Špecializovaného trestného súdu [pozri časť IV.2. bod 26 až 32 tohto uznesenia]. Ústavný súd preto odmietol túto časť ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde.

IV.2. K namietanému porušeniu práv uznesením Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

21. Uznesenie Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023 je rozhodnutím o zamietnutí sťažovateľovej sťažnosti (aj sťažnosti [REDAKOVANÉ], advokáta) podanej proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu zo 12. októbra 2022 o priznaní odmeny a náhrady ustanovenému obhajcovi [REDAKOVANÉ] za poskytovanie právnych služieb sťažovateľovi vo výške 13 261,45 eur.

22. V súlade so svojou stabilnou judikatúrou ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v ktorých obsahu nie je zásadná odlišnosť (IV. ÚS 195/07), môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka (strany) konania na súdnu ochranu, resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. II. ÚS 56/05, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. 9. 1997 Robins proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska).

23. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou, resp. dohovorom garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa (náhrady) trov konania, je však ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, vychádzajúc z toho, že problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o trovách konania pristupuje iba výnimočne (porovnaj m. m. IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, IV. ÚS 583/2018). To však ale neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Otázka (náhrady) trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémneho rozporu s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepíateho formalizmu) či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka (m. m. III. ÚS 634/2015).

24. Potrebné je tiež pripomenúť, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Úlohou súdnej

ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť jednotlivca pred skutkovými a právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Arbitrárne rozhodnutie všeobecných súdov znamená najmä (i) extrémny nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe, (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktoré je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej novej interpretácii nevyplývajú prijateľné skutkové závery (m. m. I. ÚS 413/2018, I. ÚS 112/2025).

25. Úlohou ústavného súdu bolo prerokovať relevanciu argumentácie sťažovateľa o (a) namietanom porušení jeho základného práva na zákonného sudcu z dôvodu, že o jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky Špecializovaného trestného súdu z 12. októbra 2022 mal rozhodnúť najvyšší súd, a argumentácie o (b) ústavnej neakceptovateľnosti vysporiadania sa Špecializovaného trestného súdu so sťažnostnou námietkou týkajúcou sa absencie ustanovenia, resp. neustanovenia [REDACTED] za obhajcu sťažovateľa v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PK-IT/18/2018.

26. Pokiaľ ide o prvú z námietok, ústavný súd v napadnutom uznesení Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023 nezistil taký výklad právnych predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s právom sťažovateľa na zákonného sudcu z dôvodov, ktoré uviedol sťažovateľ v ústavnej sťažnosti.

27. Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy a napokon aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 116/06, III. ÚS 291/2016). Európsky súd pre ľudské práva v súvislosti s právom na zákonného sudcu vyslovil, že rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zákonnosť súdu musí byť okrem iného založená na jeho zložení. Súd zriadený zákonom musí byť teda obsadený zákonným spôsobom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Buscarini v. San Marino* zo 4. 5. 2000, I. ÚS 289/2025, IV. ÚS 430/2025).

28. Porušenie označeného práva sťažovateľ nachádza v tom, že o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka Špecializovaného trestného súdu, ktorým súd priznal jemu štátom ustanovenému obhajcovi odmenu a hotové výdavky za poskytovanie právnych služieb, rozhodoval predseda senátu tohto istého súdu, a nie inštančne nadriadený najvyšší súd (súd vyššieho stupňa), a to napriek tomu, že jeho riadnemu opravnému prostriedku (sťažnosti) nevyhovelo.

29. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoje predošlé rozhodnutia vydané v obdobných veciach č. k. I. ÚS 342/2012-11 zo 4. júla 2012, č. k. I. ÚS 43/2014-18 z 29. januára 2014 a č. k. IV. ÚS 249/2014-8 zo 16. apríla 2014, č. k. I. ÚS 112/2025-12 z 27. februára 2025, v ktorých rovnakú otázku [totožnú námietku porušenia zásady dvojinstančnosti konania pri uplatnení postupu podľa § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku], ktorú ako spornú prezentuje aj sťažovateľ, preskúmal, posúdil a vyhodnotil tak, že postup, ako ho aj Špecializovaný trestný súd uplatnil v aktuálnej veci sťažovateľa, je potrebné považovať za konformný s požiadavkami plynúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy [a tým aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1

ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97)]. V nadväznosti na uvedené nemohlo dôjsť v okolnostiach prerokovanej veci ani k porušeniu čl. 48 ods. 1 ústavy.

30. V predmetnej trestnej veci ústavný súd nezistil dôvod, pre ktorý by sa od predmetných záverov svojich predchádzajúcich rozhodnutí v tejto oblasti odchyľil, keď tieto vychádzali z rovnakej právnej úpravy (na veci nič nemeniaci rozdiel spočívajúci v tom, že tam konajúci okresný súd v prípadoch z roku 2014 rozhodoval o nahradení trov poškodenej v trestnom konaní, resp. že išlo o uloženie povinnosti tamojším sťažovateľom nahradiť odmenu a hotové výdavky uhradené štátom jemu ustanovenému obhajcovi – veci z 2014 a 2025).

31. Navyše, ústavný súd sa v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 249/2014 vysporiadal aj so závermi najvyššieho súdu uvedenými v rozhodnutí sp. zn. 5 Tdo 62/2013 z 20. novembra 2013, na ktoré sťažovateľ vo svojej argumentácii odkazuje, keď konštatoval, že najvyšší súd dovolanie tamojšieho sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu odmietol z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Tento záver zároveň predurčoval, že najvyšší súd sa nemohol, a teda nemal zaoberať uznesením okresného súdu z vecnej stránky, a teda ani preskúmať jeho vecnú správnosť. Ústavný súd považoval právny názor najvyššieho súdu v danej veci za prinajmenšom zmätočný (m. m. I. ÚS 112/2025).

32. Vzhľadom na uvedené ústavný súd, pridŕžajúc sa svojej predošlej rozhodovacej činnosti, argumentáciu sťažovateľa spočívajúcu v námietke, že o jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka Špecializovaného trestného súdu nerozhodoval súd nadriadený, hodnotí ako zjavne neopodstatnenú, keďže takýto postup bol aprobovaný explicitnou zákonnou úpravou, konkrétne § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku, ktorá v zmysle judikatúry ústavného súdu zjavne nezasahuje do práva na nezávislé rozhodnutie, pretože účastník (strana) konania má zaručenú možnosť podať proti rozhodnutiu o trovách konania vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažnosť ako účinný prostriedok nápravy, o ktorom rozhoduje sudca (obdobne pozri PL. ÚS 10/2019, I, ÚS 112/2025, III. ÚS 118/2025).

33. Ďalší okruh sťažovateľových námietok sa týka spôsobu vysporiadania sa všeobecného súdu s jeho argumentáciou, že [REDAKOVANÉ], ktorému Špecializovaný trestný súd priznal odmenu a náhrady advokáta za poskytovanie právnych služieb celkovo vo výške 13 261,45 eur, nebol jeho ustanoveným obhajcom v predmetnej trestnej veci obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona vedenej Špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1T/18/2018. Konštatuje, že v tomto konaní nebol právne zastúpený, a to až do konania tretieho hlavného pojednávania. Argumentuje, že [REDAKOVANÉ] mu bol ustanovený ako obhajca len v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 Tp 1/2018.

34. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutých uznesení, ktoré tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok, pričom v prvom rade akcentuje, že sťažovateľ touto ústavnou sťažnosťou atakuje rozhodnutia o trovách trestného konania, t. j. nie o merite veci, pamätajúc, na čo pristúpil k jej predbežnému prerokovaniu.

35. Špecializovaný trestný súd priznal advokátovi [REDAKOVANÉ] odmenu a náhrady za poskytovanie právnych služieb na podklade niekoľkých ďalej súdom popísaných podkladov;

opatrením predsedu senátu okresného súdu sp. zn. 4Tp/1/2018 z 3. januára 2018 bol sťažovateľovi ustanovený obhajca [REDACTED] (zv. I., č. 1. 48). Ustanovený obhajca [REDACTED], substitučným plnomocenstvom z 11. januára 2018 splnomocnil na zastupovanie sťažovateľa v celom trestnom konaní advokáta [REDACTED] (zv. III., č. 1. 738). Sťažovateľ svojim podpisom na substitučnom plnomocenstve vyslovil súhlas so splnomocnením advokáta [REDACTED]. Trestné stíhanie v predmetnej veci sa proti sťažovateľovi skončilo 15. mája 2019, kedy vo vzťahu k nemu nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudok Špecializovaného trestného súdu č. k. PK-IT/18/2018-1571 zo 7. novembra 2018 (zv. VI, č. 1. 1571-1600) v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3To/13/2018 z 15. mája 2019 (zv. VIII, č. 1. 2357-2380). Návrhom z 2. januára 2020, ktorý bol Špecializovanému trestnému súdu doručený 28. januára 2020, si obhajca [REDACTED] uplatnil nárok na odmenu a náhrady za poskytovanie právnych služieb sťažovateľovi (zv. IX, č. 1. 2498-2522). Na podklade takto Špecializovaným trestným súdom sumarizovaných podkladov vyplývajúcich z obsahu súdneho spisu sp. zn. PK-IT/18/2018 (ktoré ústavný súd overil v súdnom spise) následne vyšší súdny úradník pristúpil k samotnému vyčísleniu odmeny a náhrady advokáta za poskytovanie právnych služieb, ktoré bolo potvrdené uznesením predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023. Ten *inter alia* konštatoval, že sťažovateľ rozporoval zákonnosť jeho zastupovania ustanoveným obhajcom [REDACTED], pričom nenamietal výšku mu priznanej odmeny a náhrad. Zdôraznil sťažovateľovu snahu v dotknutom konaní dosiahnuť vyslovenie názoru o porušení jeho práva na obhajobu.

36. Ústavný súd k Špecializovaným trestným súdom tvrdným skutočnostiam z obsahu súdneho spisu (sp. zn. PK-IT/18/2018) dopĺňa, že sťažovateľovi bol ustanovený obhajca opatrením z 3. januára 2018 vo veci vedenej pod ČVS: ORP-655/2-VYS-DS-2017 (sp. zn. 4Tp/1/2018). Následne však boli podľa § 21 ods. 3 s poukazom na § 18 ods. 1 Trestného poriadku uznesením okresného súdu ČVS: PPZ-1027/NKA-PZ-ZA-2017 z 8. januára 2018 spojené na spoločné konanie jeho trestné veci; trestná vec vedená pod ČVS: PPZ-1027/NKA-PZ-ZA-2017 pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona spáchaného v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona (1), trestná vec vedená pod ČVS: ORP-643/1-VYS-DS-2017 pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 a 2 Trestného zákona (2) a trestná vec vedená pod ČVS: ORP-655/2-VYS-DS-2017 pre prečin nebezpečné prenasledovanie podľa § 360a ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) a b) Trestného zákona (3), pričom trestné veci 2 a 3 boli spojené na spoločné konanie vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dunajská Streda uznesením zo 4. decembra 2017 a boli vedené pod ČVS: ORP-655/2-VYS-DS-2017. Všetky označené trestné veci boli ďalej vedené pod ČVS: PPZ-1027/NKA-PZ-ZA-2017. Právoplatnosť uznesenia o spojení označených trestných vecí bola potvrdená na podklade sťažovateľom podanej sťažnosti uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 267/17/1000-18 z 30. januára 2018, ktorý ju ako nedôvodnú zamietol. V tejto súvislosti je možné ústavným súdom akcentovať, že uvedenú sťažnosť sťažovateľ podal už prostredníctvom svojho obhajcu [REDACTED]. Rovnako v zastúpení [REDACTED] podal aj sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu o vznesení mu obvinenia z trestného činu úkladnej vraždy v štádiu pokusu (ČVS: PPZ-1027/NKA-PZ-ZA-2017). V súdnom

spise sa pritom nenachádza žiadna zmienka o nesúhlase s takýmito podaniami, a teda jeho právnym zastúpením.

37. V tejto súvislosti sa ústavný súd oboznámil aj s obsahom súdneho spisu v rozsahu úkonov, za ktoré bola [REDAKOVANÉ] priznaná odmena za úkony právnej služby (ktoré boli zistiteľné z obsahu súdneho spisu). Keďže sťažovateľ tieto jednotlivé nerozporuje vo vzťahu k otázke priznania a výšky priznanej odmeny a náhrad za ich vykonanie, ústavný súd pristúpil k ich konkrétnemu posúdeniu príkladmo, k čomu uvádza, že jednotlivé úkony právnej služby [REDAKOVANÉ] vykonal (napr. podanie sťažnosti proti uzneseniu § 21 ods. 3 Trestného poriadku zo 17. januára 2018, sťažnosti proti uzneseniu § 206 ods. 1 Trestného poriadku z 19. januára 2018, návrhu na doplnenie dokazovania zo 16. apríla 2018, žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku z 30. júla 2018, odôvodnenia sťažnosti z 22. augusta 2018), iných úkonov sa [REDAKOVANÉ] zúčastnil (výsluch sťažovateľa ako obvineného zo 7. februára 2018, výsluch sťažovateľa zo 16. augusta 2018 pri rozhodovaní o väzbe). Ústavný súd akcentuje vyjadrenie samotného sťažovateľa vyplývajúce zo zápisnice o výsluchu obvineného zo 7. februára 2018 (ktorá je sťažovateľom podpísaná), v ktorej uviedol: „V trestných konaniach kde som stíhaný mi bol ustanovený obhajca [REDAKOVANÉ] s čím súhlasím a tiež uvádzam, že tento sa dal substitučne zastupovať obhajcom [REDAKOVANÉ] s čím tiež súhlasím a nemám voči tomu žiadne výhrady.“

38. Ústavný súd na účel predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti môže vysloviť, že sťažovateľ v priebehu konania zastúpenie, ktoré aktuálne atakuje, prijal a nemal voči nemu výhrady, čo je explicitne zrejmé už len z jeho citovaného vyjadrenia. Zároveň sa úkonov, ktoré boli ústavným súdom príkladmo uvedené (bod 37 tohto uznesenia), zúčastnil, pričom z ich zachyteného obsahu nie je zrejmé, že by za prítomnosti obhajcu [REDAKOVANÉ] namietal jeho účasť či spôsob obhajoby, práve naopak. Z hľadiska prerokovania rozhodnutí o trovách trestného konania na podklade dosiaľ uvedených skutočností nič nesignalizuje prípadnému záveru, že by mu bol obhajca ustanovený v rozpore s vtedy platnou a účinnou právnou úpravou. Na predmetných záveroch nemôžu nič meniť ani sťažovateľom predkladané žiadanky o predvedie, keďže sťažovateľ nimi opätovne nenamieta vykonanie jednotlivých úkonov, ale v podstate jeho právo na obhajobu.

39. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že v konaní vedenom Špecializovaným trestným súdom nebol nikým právne zastúpený až do konania hlavného pojednávania 24. septembra 2018 (sp. zn. PK-1T/18/2018), keď mu bola vo veci opatrením ustanovená obhajkyňa JUDr. Rácková. V tejto súvislosti poukázal na obsah podaní evidovaných na č. l. 1309, 1336 a 1442-1447. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom predmetných listov uvádza, že sťažovateľ nimi akcentoval stratu dôvery k obhajcovi [REDAKOVANÉ] a požiadal o ustanovenie iného advokáta. Jeho podaním doručeným okresnému súdu 12. septembra 2018 (č. l. 1309) sa Špecializovaný trestný súd zaoberal na hlavnom pojednávaní konanom 17. septembra 2018, na ktorom mu bol poskytnutý priestor na vyjadrenie sa k nemu. Rovnaký priestor bol poskytnutý aj [REDAKOVANÉ]. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 17. septembra 2018 vyplýva, že sťažovateľ potvrdil, že po ustanovení [REDAKOVANÉ] súhlasil so substitúciou pre [REDAKOVANÉ] inak sa pridržiaval obsahu svojho podania. Na podklade uvedeného okresný súd uznesením zo 17. septembra 2018 podľa § 43 ods. 1 a 2 Trestného poriadku neoslobodil ustanoveného obhajcu [REDAKOVANÉ] od povinnosti obhajovania sťažovateľa z dôvodu nezistenia žiadnych skutočností, ktoré

by u ustanoveného obhajcu svedčili o dlhodobom neplnení si svojich povinností; žiadny z úkonov v prípravnom konaní ani dovtedy nebol zmarený z dôvodu nezabezpečenia obhajoby sťažovateľa a na dotknuté hlavné pojednávanie sa dostavili obaja spomínaní advokáti. Z uznesenia Špecializovaného trestného súdu tiež vyplýva, že v ňom bolo zohľadnené (č. 1. 1342) aj sťažovateľovo podanie z 29. augusta 2018 (č. 1. 1336). Je tak zrejmé, že atakovanie dôvery advokáta nebolo zo strany všeobecného súdu opomenuté. Práve naopak, Špecializovaný trestný súd sa ním zaoberal. Nie je však pravdou sťažovateľovo tvrdenie, že by nebol právne zastúpený do konania tretieho hlavného pojednávania. O predmetnom svedčí práve aj uznesenie o neoslobodení [REDAKOVANÉ] od povinnosti obhajovať ho v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1T/18/2018.

40. Ústavný súd pre komplexnosť uvádza, že ďalším uznesením z 24. septembra 2018 Špecializovaný trestný súd podľa § 43 ods. 1 a 2 Trestného poriadku napokon rozhodol, že ustanoveného obhajcu [REDAKOVANÉ] oslobodil od povinnosti obhajovania sťažovateľa, keďže jeho zastupovanie sťažovateľ opätovne namietal na hlavnom pojednávaní konanom 24. septembra 2018. Odmietol pritom uviesť ďalšie návrhy na výsluch svedkov z dôvodu, aby sa tieto informácie nedostali k tzv. nepovolaným osobám, resp. odmietol predostrieť akékoľvek ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania (nedôvera sťažovateľa voči obhajcovi). Predseda senátu tak nadobudol presvedčenie (keďže v predchádzajúcom rozhodnutí o neoslobodení obhajcu od povinnosti obhajoby avizoval možnosť prehodnotenia tohto rozhodnutia), že tento stav môže navodiť zdanie porušenia práva sťažovateľa na obhajobu, a z tohto dôvodu to vyhodnotil ako závažné dôvody k oslobodeniu ustanoveného obhajcu od povinnosti obhajovania sťažovateľa.

41. Ústavný súd sumarizuje, že na účel predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojich práv rozhodnutiami o trovách konania, dospel na podklade dosiaľ zistených skutočností k dostatočne odôvodnenému záveru, že tieto sú ako celok ústavne akceptovateľné. Z pohľadu materiálnej ochrany práv sťažovateľa je možné rezumovať, že sťažovateľ mal možnosť v rámci úkonov, ktorých sa zúčastnil za prítomnosti obhajcov, atakovať ich obhajobu, ale zo zistených faktov vyplýva, že tak nespravil (pozri bod 37 tohto uznesenia). V prípade, keď ich obhajobu následne atakoval (pozri bod 39 tohto uznesenia), všeobecný súd jeho podnety neopomenul, ale riadne sa nimi zaoberal, pričom uznesenia Špecializovaného trestného súdu dosiaľ neboli žiadnym spôsobom spochybnené. K sťažovateľovým námietkam o úrovni mu poskytnutej obhajoby je možné uviesť, že tieto skutočnosti neboli predmetom posudzovania ani pri rozhodovaní o priznaní odmeny a náhrady ustanovenému obhajcovi podľa § 553 ods. 2 a 3 Trestného poriadku. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti, a teda preskúmania rozhodnutí o trovách konania, tak boli postačujúce dosiaľ zistené a popísané skutočnosti (bod 35 až 40 tohto uznesenia), pričom vo vzťahu k otázke zákonnosti ustanovenia právneho zástupcu – prípadné porušenie práva na obhajobu – je potrebné akcentovať prebiehajúce dovolacie konanie, ktorého predmetom môže byť dotknutá otázka a od ktorého výsledku môžu byť následne závislé aj účinky napadnutých uznesení. Predmetné platí o námietkach, ktoré sťažovateľ rozsiahlo predkladal ústavnému súdu, avšak ktoré pre predbežné prerokovanie tejto ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenia nemali relevanciu.

42. V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd nenašiel takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením Špecializovaného trestného súdu zo 6. marca 2023 a namietaným porušením práv sťažovateľa (neakceptovateľnú interpretáciu a aplikáciu príslušných ustanovení

všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu ani jeho zjavný omyl či exces, svojvôľu, celkom nedostatočné odôvodnenie či prípadne iné evidentné popretie samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd), na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, v nadväznosti na čo ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku uznesenia).

IV.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

43. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá [podľa § 56 ods. 2 písm. d) a g) zákona o ústavnom súde], neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 4 výroku uznesenia).

44. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu